

Gyurcsány

- több mint bűnbak

VISSZHANG - LXV. évfolyam, 47. szám, 2021. november 26.

2006. május végén ötvenperces plenáris vita után a képviselők törölték a magyar jogrendből a közigazgatási államtitkári posztot, amit a rendszerváltást követően, 1990 májusában hozott létre az első szabadon választott parlament. A tavaly elhunyt Sárközy Tamás jogászprofesszor, számtalan állami reform kidolgozója azt javasolta, hogy a közigazgatási helyett „államtitkárnak” nevezett, volt politikai államtitkárok ne adhassanak utasítást a minisztériumok köztisztviselőinek. A rapid törvénymódosítás azonban pont fordítva, lehetővé tette, hogy a tárcák fősztályvezetőinek a tevékenységét akár az eredendően politikai állást betöltő kabinetfőnökök is dirigálják.

A miniszterelnök ezzel és más húzásaival megteremtette a kancellári kormányzás alapjait. Az új törvényből kimaradt a kormánytagok önállóságát és felelősségét deklaráló passzus, amit 1997-ben még a Horn-adminisztráció fogalmazott meg. A centralizációt azzal a hangzatos PR-fogással adták el, hogy a rendszerváltás óta a legkisebb létszámú a kormány.

Ismerős módszerek? Mintha a Fidesz nem kitalálta, csak továbbfejlesztette volna a gyurcsányi modellt. A miniszterelnöki túlhatalmat, a parlamenti munka kiüresítését, a kormányzati akarnokság előtti gátak eldőzerolását. 2006 tavaszán – persze csakis azért, hogy „az Európai Unió támogatásából finanszírozott projektek megvalósítása gyorsabb, egyszerűbb és egységesebb eljárási rendben történjék” – a kormánytöbbség megszavazta a parlamentben a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló törvényt.

Azt gondolom – szemben az általam nagyra becsült és tisztelt Vásárhelyi Máriaival –, hogy megvan az oka annak, amiért „Gyurcsány a bűnbak”. Elvégre az említett intézkedéseket hozó kormányt mégiscsak ő vezette. A cikk legnagyobb részével egyetértve azt finomítandó állításnak tartom, hogy *„működtek volna a demokratikus intézmények, a fékek és ellensúlyok rendszere, a végrehajtó hatalom demokratikus kontrollja”*. Működtek, ez igaz. De a szerző kerüli a gyurcsányi demokratikus intézményrendszer működésének a minősítését, és erre jó oka van. Az akkori és a mai rend között hatalmas és minőségi a különbség, de a demokrácialejtőn a 2006–2010-es kormányzás indította el az országot, a negatív folyamatokat aztán Orbán és Tsai a végletekig felerősítették.

Nem igazolható, hogy Gyurcsány *„az átláthatóságot tűzte zászlajára”*. A magam tapasztalatából az ellenkezőjét állítom, a sajtó jól bejáratott útjait újból igyekezett lezárni, nem rajta múlt, hogy csak részsikerrel. A szerző említést tesz a korrupció visszaszorításáról. Aligha vannak többségben, akik ezt érzékelték. Például az állami tulajdonban lévő Vituki ingatlanát kormányzati nyomás alatt nem tiszta piaci megfontolások alapján kellett értékesíteni, a vevő a Wallis – azóta Wing Holding – lett. Gyurcsány Ferenc cége, az Altus pedig az első szocialista-szabad demokrata kormány idején, 1996-ban egy közhasznúnak mondott részvénytársaság tagjaként több állami alapot és ingatlant kezelt, hasznosított volna. Akkor ebből nem lett semmi, a NER viszont tökélyre fejlesztette az állami vagyon efféle kiszervezését – ennyiben nem előzmény nélkül.

Semmi nem tántorít el attól, hogy a Fidesszel szemben álló erőre szavazzak, bárki fogja is azt az erőt képviselni. De ne áltassuk magunkat, attól még, hogy a legerősebbnek tűnő ellenzéki formáció vezére, és ezért megkerülhetetlen, Gyurcsány súlyos teherterhelés. Az önkritika minden látható jele nélkül ez különösen aggasztó.

